

**URZĄD MIEJSKI WROCŁAWIA
BIURO ROZWOJU WROCŁAWIA**

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO
ustaleń projektu miejscowego planu
zagospodarowania przestrzennego położonego
w rejonie ulic Tramwajowej i Aleksandra Kosiby
we Wrocławiu**

Opracowanie:

mgr inż. Rafał Odachowski

Wrocław 2016

Spis treści

1.	Wprowadzenie	3
1.1.	Podstawa prawna, cel i zakres opracowania	3
1.2.	Opis metod pracy	3
1.3.	Informacje o zawartości i głównych celach projektu MPZP	4
2.	Ocena stanu i funkcjonowania środowiska	4
2.1.	Charakterystyka środowiska przyrodniczego	4
2.2.	Prawne formy ochrony przyrody	6
2.3.	Stan środowiska i występujące zagrożenia	8
2.2.	Funkcjonowanie środowiska	12
2.3.	Uwarunkowania ekofizjograficzne	13
2.4.	Tendencje przeobrażeń przy braku realizacji MPZP	14
3.	Analiza ustaleń planu i ocena zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi...	14
4.	Przewidywany wpływ realizacji ustaleń projektu MPZP na środowisko	15
4.1.	Analiza wpływu ustaleń planu na środowisko	15
4.2.	Oddziaływanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego poza obszarem opracowania	17
4.3.	Oddziaływanie na formy ochrony przyrody	17
4.4.	Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	17
4.5.	Informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych dokumentów powiązanych z projektem MPZP	18
4.6.	Kompleksowa ocena skutków wpływu ustaleń MPZP na środowisko	18
5.	Metody analizy realizacji postanowień projektu planu	19
6.	Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	20
7.	Przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie MPZP	20
8.	Analiza i ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu	20
9.	Streszczenie	23
10.	Spis literatury	24

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna, cel i zakres opracowania

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, która jednocześnie ustala zakres merytoryczny opracowania. Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym prognozę oddziaływania na środowisko sporządza organ opracowujący projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (w skrócie MPZP). Integralną częścią prognozy jest załącznik graficzny obejmujący granicami teren planu miejscowego.

Prognoza obejmuje obszar objęty projektem MPZP, który został zainicjowany uchwałą nr XXIX/665/12 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 5 lipca 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Tramwajowej i Aleksandra Kosiby we Wrocławiu.

Celem sporządzenia prognozy jest ocena skutków (zarówno negatywnych, jak i pozytywnych), jakie mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenów oraz realizacji ustaleń projektu planu na środowisko, a w szczególności na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne oraz zabytki, z uwzględnieniem wzajemnych powiązań między tymi elementami.

W opracowaniu przedstawiono analizę stanu i funkcjonowania środowiska, jego zasobów oraz uwarunkowań przyrodniczych. Prognoza ocenia rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i inne ustalenia zawarte w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod kątem zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi, zgodności z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska oraz ochrony różnorodności biologicznej. Prognoza identyfikuje przewidywane zagrożenia dla środowiska, które mogą powstać na terenach znajdujących się w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń MPZP.

1.2. Opis metod pracy

W trakcie przygotowania niniejszego opracowania rozpoznano walory i zasoby przyrodnicze, stan zagospodarowania, walory krajobrazowe, stan środowiska i istniejące zagrożenia oraz uciążliwości dla środowiska i zdrowia człowieka. Zastosowana w prognozie metoda polega na porównaniu aktualnego funkcjonowania obszaru z funkcjonowaniem przewidywanym jako skutek realizacji ustaleń planu.

Realizacja ustaleń zawartych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego spowoduje zróżnicowane zmiany w środowisku. Ich charakter, intensywność oraz zasięg uzależniony będzie od faktycznego sposobu zagospodarowania terenu oraz stopnia realizacji zapisów zawartych w projekcie planu miejscowego.

Ocenę następstw realizacji ustaleń planu dokonano z podziałem ze względu na wpływ na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego i antropogenicznego (w tym na zdrowie ludzi) znajdującego się w obrębie granic omawianego obszaru, uwzględniając wzajemne zależności między nimi. Wpływ na środowisko skutków realizacji planu różnicuje się w zależności od:

- bezpośrednio oddziaływania – bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane;
- okresu trwania oddziaływania – długoterminowe, średnioterminowe, krótkoterminowe;
- częstotliwości oddziaływania – stałe, chwilowe;
- charakteru zmian – pozytywne, negatywne, bez znaczenia;
- zasięgu oddziaływania – miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne;
- trwałości przekształceń – nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, możliwe do rewaloryzacji;

- intensywności przekształceń - nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne.

Oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska zgodnie z przyjętymi założeniami przedstawiono również w formie tabelarycznej i na rysunku prognozy.

1.3. Informacje o zawartości i głównych celach projektu MPZP

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego ma na celu ustalenie przeznaczenia terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu. Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zawarto w projekcie tekstu uchwały oraz na projekcie rysunku planu.

Głównym celem opracowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest stworzenie możliwości zagospodarowania nieczynnej zajezdni tramwajowej nr VI „Dąbie”. W planie przeznacza się ten teren na cele usługowe. Oprócz tego zachowuje się istniejące zagospodarowanie – zabudowę mieszkaniową, teren Uniwersytetu Wrocławskiego oraz teren infrastruktury technicznej. Mieszczący się we wschodniej części planu ogród działkowy przekształca się w teren zieleni ogólnodostępnej.

W planie miejscowym ustala się podstawowe wymogi dotyczące zachowania ładu przestrzennego i ochrony środowiska. Definiuje się również zasady ochrony środowiska kulturowego, sposób zagospodarowania terenów oraz zasady ich wyposażenia w infrastrukturę techniczną.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego powiązany jest ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia”. Zgodność planu miejscowego ze Studium wymagana jest przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

2. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska

2.1. Charakterystyka środowiska przyrodniczego

Położenie geograficzne i administracyjne

Obszar objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego położony jest w obrębie osiedla Dąbie, we wschodniej części Wrocławia. Granicę obszaru planu wyznaczają: od strony północnej ul. E. Dembowskiego, od południa ul. Z. Wróblewskiego, od zachodu ul. Tramwajowa, natomiast od wschodu działki ewidencyjne położone przy ul. A. Kosiby. Od północy teren planu przylega do Parku Szczytnickiego.

Zgodnie z podziałem na jednostki urbanistyczne przyjętym w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia”, przedmiotowy teren znajduje się w granicach kameralnego zespołu urbanistycznego Sępolno-Biskupin-Bartoszewice. Powierzchnia obszaru planu wynosi 4,9 ha.

Według podziału Polski na jednostki fizyczno-geograficzne, obszar objęty opracowaniem znajduje się w zasięgu mezoregionu Pradolina Wrocławska, która wchodzi w skład makroregionu Nizina Śląska.

Zagospodarowanie

Na obszarze planu usytuowany jest dawny Zakład Tramwajowy Nr IV. Zajmuje on większą część powierzchni terenu planu. Znajdują się tu hale zajezdni tramwajowej, place manewrowe oraz budynki techniczne. Przy ul. Aleksandra Kosiby znajduje się teren Zakładu Klimatologii i Ochrony Atmosfery Uniwersytetu Wrocławskiego wraz z obserwatorium meteorologicznym. We wschodniej części obszaru planu znajduje się niewielki teren ogrodów działkowych, które obecnie są nieużytkowane i zaniedbane. Przy południowej granicy terenu przebiega odcinek ul. Wróblewskiego.

Zabudowę mieszkaniową tworzą budynki jednorodzinne (wolnostojące i w zabudowie szeregowej) usytuowane przy ul. Dembowskiego i Tramwajowej oraz dwukondygnacyjny budynek wielorodzinny sąsiadujący z zajezdnią przy ul. Wróblewskiego.

Rzeźba terenu i budowa geologiczna

Obszar opracowania znajduje się w obrębie terasy zalewowej rzeki Odry. Jest ona przekształcona antropogenicznie. Została ona silnie przekształcona głównie w okresie likwidacji starych koryt rzecznych i budowy nowych przepływów oraz lokalizacji nowych osiedli. Naturalna powierzchnia terasy została nadbudowana warstwami nasypów o miąższości dochodzącej do 10 m. Teren jest płaski i nieurozmaicony pod względem hipsometrycznym. Wysokość bezwzględna terenu wynosi 116 m n.p.m.

W podłożu rozpatrywanego terenu rozpoznaje się utwory epoki holocenu. Należą do nich mady reprezentowane przez piaski gliniaste, średnie i pospółki. Mady są utworami tworzącymi pokrywę w obrębie terasów zalewowych. Są słabonośne i ściśliwe, co sprawia, że warunki posadawiania obiektów budowlanych są trudne.

Wody powierzchniowe i zagrożenie powodziowe

Analizowany obszar położony jest w zlewni Odry, która przepływa w odległości kilkuset metrów od południowej granicy planu. Wzdłuż rzeki ciągną się wały przeciwpowodziowe, które stanowią ochronę przed wezbraniami Odry. Teren nie był zalany wodami powodziowymi podczas historycznych powodzi, w tym katastrofalnej powodzi w lipcu 1997 r.

Zgodnie z informacjami zawartymi na mapach zagrożenia powodziowego opublikowanymi przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej (mapy opublikowane na hydroportalu <http://mapy.isok.gov.pl/>), teren opracowania znajduje się w granicach obszaru zagrożonego zalaniem w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego. Zagrożenie powodziowe związane jest z wezbraniami rzeki Odry, która przepływa w odległości ok. 800 m na południe od obszaru planu. Obszary pozadolinne chronione są wałami przeciwpowodziowymi.

Wody podziemne

Poziom wodonośny wód podziemnych alimentowany jest wodami spływającymi z terenów przyległych a także wodami opadowymi wykazując znaczną dynamikę wahań w ścisłej korelacji z reżimem hydrologicznym Odry. Warunki wodne uzależnione są od funkcjonowania Wrocławskiego Węzła Wodnego. Wody gruntowe tworzą zwierciadło ustabilizowane i znajdują się na głębokości 1,5 m ppt.

Obszar opracowania znajduje się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 320 Pradolina Odry. Jest to zbiornik czwartorzędowy. Wody podziemne poziomu czwartorzędowego zagrożone są przenikaniem zanieczyszczeń na kontakcie hydraulicznym z wodami rzeki zbierającej zanieczyszczone wody powierzchniowe. Ponieważ obszar leży w zasięgu GZWP, wyklucza to wszelkie działania mogące zanieczyścić wody podziemne.

Topoklimat

Północne obrzeża terenu znajdują się pod wpływem topoklimatu wilgotnego właściwego dla obszarów zadrzewionych (Park Szczytnicki). Ten typ topoklimatu charakteryzuje się dużym osłabieniem promieniowania słonecznego, zacisznością, wyrównanym profilem termicznym, podwyższoną wilgotnością względną powietrza oraz bakteriostatycznym działaniem olejków eterycznych. Na pozostałej części terytorium warunki topoklimatu są typowe dla obszarów zabudowanych. Topoklimat charakteryzuje się bardziej zróżnicowanym przebiegiem temperatury i wilgotności względnej powietrza oraz zmniejszonymi prędkościami wiatru w stosunku do terenów sąsiednich.

Gleby

Na obszarze opracowania naturalna warstwa gleby została przykryta gruntami nasypowymi. Grunty urbanoziemne nie są przydatne dla rolnictwa i nie podlegają klasyfikacji bonitacyjnej. Jedynie we wschodniej części terenu planu, w obrębie ogrodów działkowych, zachowały się naturalne gleby. Są to mady lekkie i średnie o składzie mechanicznym glin lekkich i średnich pylastych całkowitych lub głęboko podścielonych piaskami. Są to gleby żyzne o dobrze wykształconej warstwie próchnicznej i prawidłowych stosunkach powietrzno-wodnych. Wydzielone są geodezyjnie jako role IIIB klasy bonitacyjnej. Użytkowane są w postaci upraw ogrodnich w ogrodach działkowych. W rejonie obszaru planu zauważalna jest tendencja odchodzenia od takiego zagospodarowania, czego świadectwem są zdegradowane ogrody po wschodniej stronie ul. Kosiby.

Świat przyrody

Ze względu na istniejące zagospodarowanie na terenie planu nie występują naturalne zbiorowiska roślinne. Zielen na obszarze planu reprezentowana jest przez nasadzenia drzew i krzewów towarzyszących zabudowie mieszkaniowej i usługowej oraz w postaci ciągów zadrzewień przyulicznych. Poza nasadzeniami wzdłuż ciągów komunikacyjnych, nie występują tu tereny zieleni ogólnodostępnej.

Do najcenniejszych przyrodniczo i krajobrazowo założeń zieleni należą nasadzenia szpalerowe wzdłuż ul. Wróblewskiego. Tworzą je okazy dębów szypułkowych, dębów czerwonych, klonów zwyczajnych oraz robinii akacjowej.

Przy wschodniej granicy opracowania, u zbiegu ulic Wróblewskiego i Kosiby znajduje się zadrzewiony skwer, na którym znajdują się lipy drobnolistne, dęby szypułkowe, jesiony wyniosłe i robinie akacjowe.

Występowanie zwierząt na terenie planu związane jest z położeniem w sąsiedztwie Parku Szczytnickiego, w którym licznie występują ptaki. Na terenie parku rozpoznaje się około 50 gatunków lęgowych. Jest to także miejsce występowania nietoperzy, m.in. borowca wielkiego, mopka, karlika większego, mroczka późnego, nocka rudego oraz gacka brunatnego. Ptaki i nietoperze mogą również przylatywać z odległej o kilkaset metrów na południe doliny Odry. Przemieszczaniu się tych zwierząt sprzyjają występujące na terenie planu zadrzewienia.

Spośród ssaków występujących na terenie Parku Szczytnickiego wyróżnia się również wiewiórkę pospolitą, jeża zachodniego, kreta, ryjówkę aksamitną oraz rzęsorka rzeczka. Na terenie planu nie występują dogodne warunki dla bytowania płazów i gadów.

2.2 Prawne formy ochrony przyrody

Szczytnicki Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy

Ustawa o ochronie przyrody definiuje zespół przyrodniczo-krajobrazowy jako fragment krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługującego na ochronę ze względu na jego walory widokowe lub estetyczne.

Obszar planu znajduje się w granicach Szczytnickiego Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego (SZPK). Został on utworzony na mocy uchwały nr XV/483/99 Rady Miasta Wrocławia z dnia 9 grudnia 1999 roku w sprawie wprowadzenia ochrony indywidualnej w drodze uznania za zespół przyrodniczo-krajobrazowy części Śródmieścia we Wrocławiu w granicach wyznaczonych przez Starą Odrę od zachodu, Kanał Żeglowny od północy i północnego wschodu, od południa – Kanał Opatowski i rzekę Odrę. Powierzchnia SZPK wynosi 11 km².

Celem utworzenia zespołu jest:

- ochrona cennych obiektów przyrodniczych (Park Szczytnicki wraz z Ogrodem Japońskim, Park Wroni);
- ochrona cennych obiektów przestrzennych o znaczeniu kulturowym, m. in. Miejski Ogród Zoologiczny, Hala Ludowa wraz z modernistyczną zabudową wystawową, Stadion

Olimpijski z przylegającymi terenami sportowymi, kąpielisko „Morskie Oko” oraz przylegające wzgórze widokowe, obszar zabudowy osiedlowo-ogrodowej (osiedle Sępolno);

- ochrona Odry jako głównego korytarza ekologicznego;
- ochrona terenów wodonośnych Oławy.

Powołując SZPK sformułowano listę zakazów obowiązujących na terenie zespołu, jednak w związku ze zmianą ustawy o ochronie przyrody z 2000 roku utraciły swoją moc.

Na terenie zespołu istnieje kilka typów siedlisk naturalnych i półnaturalnych. Na niewielkich powierzchniach zachowały się siedliska leśne, związane z zalewowymi dolinami rzecznyymi. Na tych siedliskach występują zbiorowiska niżowych lasów łęgowych oraz grądu zachodniopolskiego. Są to pozostałości łągi wiązowo-jesionowego, fragmenty zalewowego łągi wierzbowo-topolowego oraz siedliska o składzie zbliżonym do grądu. Nad brzegami Odry spontanicznie rozwijają się zbiorowiska szuwarowe, które wykazują wiele cech naturalnych, przez co są cenne dla różnorodności biologicznej. Nawiązują do typowej nadrzecznej szaty roślinnej brzegów wolno płynącej Odry i są naturalnym siedliskiem wielu roślin, owadów, płazów, gadów, ptaków i drobnych ssaków. Najczęściej spotykany jest tu szuwar mozgowy, ponadto niewielkie powierzchnie zajmują trzcinowiska, szuwar mannowy, szuwar turzycy zaostrzonej i sitowia leśnego.

Na obszarze SZPK znajduje się blisko tysiąc cennych starych lub bardzo rzadkich drzew i krzewów. Stanowią je stare egzemplarze gatunków rodzimych lub historyczne nasadzenia okazów introdukowanych, często bardzo rzadko uprawianych w skali Polski. Obecnie występuje tu wiele obiektów w randze Pomników Przyrody ożywionej. Największe nagromadzenie drzew znajduje się w założeniach parkowych. Również teren ogrodu zoologicznego jest interesujący pod względem dendrologicznym, zwłaszcza w zachodniej, najstarszej części oraz w rejonie obecnego wybiegu dla wilków na wschodzie. Współcześnie wprowadza się wiele nowych drzew i krzewów o charakterze ozdobnym – szczególnie w części centralnej (dominują nasadzenia gatunków iglastych). Do najcenniejszych okazów należą: najstarszy we Wrocławiu wiązowiec zachodni, sosna żółta, stare okazy kasztanowca białego i czerwonego, grusza kaukaska okaz platana klonolistnego. Ponadto znajdują się tu stare egzemplarze dębu szypułkowego, metasekwoja chińska, wiąz szypułkowy, topola czarna oraz cypryśnik błotny. Flora roślin zielnych Szczytnickiego Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego reprezentowana jest m. in. przez kilka gatunków chronionych. Są nimi: kruszczyk szerokolistny, śnieżyczka przebiśnieg, bluszcz pospolity, orlik pospolity, goździk kartuzek, goździk kropkowany oraz szafirek miękkiolistny. Szczególnie cenne dla zachowania naturalnej flory są gatunki rodzime, które przetrwały na niej, mimo niekorzystnych warunków siedliskowych i oddziaływania człowieka. Gatunki notowane na łąkach i szuwarach są dość liczne, lecz niektóre z nich mają już tylko pojedyncze i silnie zagrożone stanowiska (np. rutewka wąskolistna, tatarak, trędownik oskrzydłony, kosaciec żółty).

Na obszarze SZPK stwierdzono występowanie sześciu gatunków płazów (traszka zwyczajna, ropucha zielona, ropucha szara, żaba wodna, żaba moczarowa oraz żaba zielona) oraz jednego przedstawiciela gadów (jaszczurka zwinka). Wszystkie są objęte ochroną gatunkową. Zamieszkują płytkie zbiorniki wodne zarówno naturalne, jak i utworzone sztucznie. Jest to także teren mający ogromne znaczenie dla ornitofauny za sprawą dużego obszaru, lokalizacji na skraju miasta oraz utworzenia parku przez wchłonięcie naturalnego obszaru leśnego. Wśród chronionych gatunków ptaków wyróżnia się dzięcioła średniego, dzięcioła zielonego i czarnego, dzierzbę gąsiorek. Są to ptaki uznane za ginące na obszarze Europy. Do najciekawszych gatunków gniazdujących w Parku Szczytnickim należą muchołówka białoszyja i dzięcioł średni. Enklawą cennych gatunków jest Wyspa Opatowicka. Zamieszkują ją m. in. dzierzba gąsiorek, dzięcioł czarny i zielony. Zieleń wysoka na terenie Szczytnickiego Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego sprzyja gniazdowaniu gatunków ptaków drapieżnych, takich jak sójka czy myszołów. W Parku Szczytnickim stwierdzono występowanie około 50 gatunków łęgowych. Obszary łąk leżące nad Odrą są siedliskiem sporej grupy gatunków charakterystycznych dla podmokłych terenów otwartych. Stwierdzono tu występowanie dziwonii, kłaskawki oraz licznych przedstawicieli rodziny pokrzewkowatych omijających

zwykle tereny miejskie. Można tu również spotkać łożówkę, rokitniczkę, świerszczaka i cierniówkę. Na Wyspie Opatowickiej, w Parku Szczytnickim oraz w Ogrodzie Zoologicznym zaobserwowano kolonie nietoperzy – borowca wielkiego, mopka, karlika większego, mrocza późnego, nocka rudego oraz gacka brunatnego. Inne ssaki zamieszkujące obie wyspy to wiewiórka pospolita, jeż zachodni, kret, ryjówka aksamitna oraz rzęsorek rzeczek (wszystkie gatunki objęte są ochroną prawną).

2.3. Stan środowiska i występujące zagrożenia

Informacje o problemach środowiska istotnych z punktu widzenia projektu MPZP

Istniejące problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, to:

- emisja zanieczyszczeń atmosferycznych ze źródeł punktowych (użytkowanie instalacji grzewczych o niskiej sprawności opartych o paliwa stałe), przy czym są to zanieczyszczenia napływające z terenów przyległych;
- nadmierna emisja hałasu komunikacyjnego.

Powietrze atmosferyczne

Presje

Zanieczyszczenie powietrza to gazy oraz aerozole (cząstki stałe i ciekłe unoszące się w powietrzu), które zmieniają jego naturalny skład. Mogą one być szkodliwe dla zdrowia ludzi, zwierząt i roślin, a także niekorzystnie wpływać na glebę, wody i inne elementy środowiska przyrodniczego.

Główne zanieczyszczenia gazowe powietrza w skali regionalnej i lokalnej to tlenki azotu (NO_x), dwutlenek siarki (SO_2), tlenek węgla (CO) oraz wiele różnych węglowodorów (tzw. lotne związki organiczne). Wszystkie one dostają się do atmosfery głównie podczas spalania paliw kopalnych, z wyjątkiem lotnych związków organicznych, które pochodzą przede wszystkim ze źródeł naturalnych.

Podstawowym procesem, w trakcie którego następuje emisja zanieczyszczeń do powietrza, jest spalanie paliw w elektrowniach, elektrociepłowniach, indywidualnych paleniskach domowych i transporcie. Zanieczyszczenia emitowane są także przez przemysł i rolnictwo.

Jako główne przyczyny przekroczeń dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń, szczególnie pyłu i benzo(a)pirenu w rejonach koncentracji zabudowy mieszkalnej, wskazywane są emisje ze źródeł komunalnych oraz transport drogowy. Szacuje się, że na obszarach miejskich, źródła komunalne odpowiedzialne są za 80% emisji benzo(a)pirenu, natomiast transport drogowy jest główną przyczyną wysokiego poziomu pyłu i dwutlenku azotu, szczególnie w dużych miastach.

Wielkość emisji z palenisk i kotłowni domowych zależy przede wszystkim od rodzaju instalacji grzewczych, rodzaju stosowanych paliw i stopnia izolacji termicznej budynków. Decyduje o tym w dużej mierze wiek budynków. Województwo dolnośląskie charakteryzuje się znaczącym udziałem budynków budowanych przed 1944 r., o dużych stratach ciepłych, zwłaszcza w centralnych częściach miast, w których dominują indywidualne instalacje grzewcze na paliwa stałe: piece węglowe (kaflowe, żeliwne, kuchenne) oraz kotły węglowe starego typu. Jednak nie tylko „stara” zabudowa jest źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza. Jedną z największych uciążliwości dla mieszkańców jest spalanie odpadów w piecach domowych, natomiast coraz powszechniejsze opalanie domów drewnem może stać się istotnym źródłem emisji m.in. wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.

Emisja zanieczyszczeń powodowana przez ruch komunikacyjny powstaje podczas spalania paliw w silnikach, ścierania jezdni, opon i hamulców oraz wtórnego unoszenia drobin pyłu z powierzchni dróg (tzw. emisja wtórna). Szczególna uciążliwość ruchu drogowego wynika

ze sposobu wprowadzania zanieczyszczeń do powietrza (nisko nad ziemią), znacznego natężenia ruchu samochodowego oraz przebiegu dróg pomiędzy gęstą zabudową miejską.

Wśród źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza w województwie dolnośląskim należy wymienić również emisje pochodzące m.in. z zakładów przeróbczych surowców skalnych, prac budowlanych, eksploatacji dróg, prowadzenia działalności produkcyjnej (fermy i ubojnie drobiu oraz trzody chlewnej, galwanizernie, tartaki, zakłady betonarskie), prowadzenie działalności usługowej (zakłady blacharsko-lakiernicze, warsztaty naprawy pojazdów), eksploatacji kanalizacji ściekowej, spalania odpadów, przeładunku i przetwarzania odpadów oraz składowisk odpadów, działalności związanej z rolnictwem. Działalności te mogą być przyczyną uciążliwości przede wszystkim ze względu na nieorganizowaną emisję pyłu i substancji uciążliwych zapachowo.

Podstawy prawne oceny jakości powietrza

Oceny jakości powietrza na terytorium kraju dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ustanowionych ze względu na ochronę roślin. Podstawę oceny jakości powietrza stanowią określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu poziomy substancji w powietrzu: dopuszczalne, docelowe, celów długoterminowych oraz alarmowe. Ocenę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi wykonuje się dla następujących zanieczyszczeń: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, ozonu, benzenu, pyłu zawieszonego PM₁₀, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w pyłe PM₁₀ oraz pyłu zawieszonego PM_{2.5}.

Oceny i wynikające z nich działania odnoszone są do jednostek terytorialnych nazywanych strefami, obejmujących obszar całego kraju. Podział kraju na strefy został wprowadzony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza. Według tego podziału, wydziela się strefę Aglomeracji Wrocławskiej, obejmującą granice miasta. W strefie tej do oceny jakości powietrza przyjmuje się kryterium ochrony zdrowia ludzi.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z następujących klas: A (jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych), B (jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji), C (jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe), D1 (jeżeli poziom stężenia ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego), D2 (jeżeli poziom stężenia ozonu przekracza poziom celu długoterminowego).

Ocena jakości powietrza na terenie miasta

Badania jakości powietrza na terenie Wrocławia prowadzone są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Aktualne pomiary jakości powietrza obejmują rok 2014. W roku tym strefa Aglomeracji Wrocławskiej pod względem poziomów dwutlenku siarki, ołowiu, benzenu, tlenku węgla, arsenu, kadmu, i niklu kwalifikuje się do klasy A, w której nie stwierdza się przekroczeń dopuszczalnych poziomów stężeń i zaleca się utrzymanie jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie. Pod względem poziomu pyłu zawieszonego PM_{2.5}, PM₁₀, dwutlenku azotu, ozonu i benzo(a)pirenu strefę zakwalifikowano do grupy C, co skutkuje koniecznością opracowywania programu ochrony powietrza.

Aktualne badania jakości powietrza pochodzą z 2014 roku. W roku tym strefa Aglomeracji Wrocławskiej pod względem poziomów dwutlenku siarki, ołowiu, benzenu, tlenku węgla, arsenu, kadmu, i niklu kwalifikuje się do klasy A, w której nie stwierdza się przekroczeń dopuszczalnych poziomów stężeń i zaleca się utrzymanie jakości powietrza na tym samym lub

lepszym poziomie. Pod względem poziomu pyłu zawieszonego PM_{2,5}, PM₁₀, dwutlenku azotu, ozonu i benzo(a)pirenu strefę zakwalifikowano do grupy C, co skutkuje koniecznością opracowywania programu ochrony powietrza.

Stan jakości powietrza atmosferycznego na obszarze planu miejscowego

Źródłem zanieczyszczeń na obszarze planu są emisje pochodzące z sektora komunalnego i transportowego. Źródła niskiej emisji w postaci instalacji grzewczych w gospodarstwach domowych odpowiedzialne są za podwyższone stężenia dwutlenku siarki i dwutlenku azotu, benzo(a)pirenu oraz pyłu zawieszonego, w szczególności w miesiącach zimowych. Ruch samochodowy odpowiedzialny jest za emisję spalin, pyłów i metali ciężkich do otoczenia.

Klimat akustyczny

W zależności od źródła hałasu rozróżnia się dwie podstawowe kategorie hałasu, tj. hałas komunikacyjny (drogowy, kolejowy, lotniczy) i hałas przemysłowy. Problem uciążliwości hałasu występuje praktycznie na całym obszarze Wrocławia, a w szczególności w centralnych częściach miasta o dużym natężeniu ruchu i zwartej zabudowie, zlokalizowanej blisko jezdni, na terenach osiedli o zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej, zlokalizowanych w pobliżu ulic o dużym natężeniu ruchu. Najgorsza sytuacja przedstawia się na drogach krajowych oraz wojewódzkich.

Tab.1. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowane przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie energetyczne, wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N, które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem.

Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
	Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L _{DWN}	L _N	L _{DWN}	L _N
	przedział czasu odniesienia równy wszystkim			
	dobom w roku	porom nocy	dobom w roku	porom nocy
Strefa ochronna „A” uzdrowiska Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej Tereny zabudowy związanej ze stałym pobytem dzieci i młodzieży Tereny domów opieki społecznej tereny szpitali w miastach	64	59	50	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego Tereny zabudowy zagrodowej Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe Tereny mieszkaniowo-usługowe	68	59	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ²⁾	70	65	55	45

Objaśnienia:

¹⁾ Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

²⁾ Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców pow. 100 tys. mieszkańców, można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

Standardy jakości klimatu akustycznego zależą od funkcji i przeznaczenia terenu, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Tabela 1). Za tereny chronione przed hałasem na terenie planu należy uznać tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej.

Danych na temat poziomów hałasu w środowisku dostarcza opracowanie „Mapa Akustyczna Wrocławia”. Mapa przedstawia rozkład emisji hałasu z podziałem na poszczególne źródła: hałas drogowy, kolejowy, tramwajowy, lotniczy i przemysłowy. Hałas wyrażony jest wskaźnikami długookresowymi L_{DWN} (przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku) oraz L_N (przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy).

Źródłem hałasu kształtującym środowisko akustyczne na obszarze planu jest ruch samochodowy i tramwajowy odbywający się ul. Wróblewskiego, ul. Tramwajową oraz ul. Dembowskiego.

Według informacji podanych na mapie akustycznej, natężenie hałasu w obrębie pasa drogowego ulicy Wróblewskiego utrzymuje się w zakresie 70 – 75 dB (w porze nocy 60 – 65 dB), natomiast na ul. Tramwajowej 65 – 70 dB (w porze nocy 55 – 60 dB). W pasie drogowym ul. Dembowskiego 60 – 65 dB. Jedynie tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej usytuowane przy ul. Tramwajowej narażone są na ponadnormatywny hałas. Poziom hałas zawiera się w przedziale 65 – 70 dB, co może powodować przekroczenia o 2 dB w stosunku do obowiązujących norm (w porze nocy o 1 dB). Na terenie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej przy ul. Wróblewskiego, mimo bliskości torowiska tramwajowego i jezdnii, nie notuje się przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku. Podobna sytuacja panuje na terenach mieszkaniowych przy ul. Dembowskiego, gdzie sytuacja akustyczna również jest poprawna.

Jakość wód podziemnych

Badania stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych prowadzone są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie w ramach monitoringu diagnostycznego oraz monitoringu operacyjnego (obejmującego wody o statusie zagrożonych nieosiągnięciem dobrego stanu chemicznego oraz zlokalizowanych na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych). Ocena jakości wód wykonywana jest w oparciu o rozporządzenie Ministra środowiska z dnia 21 grudnia 2015 roku w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych. W poprzednich latach ocenę dokonywano na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych.

Wody podziemne w rejonie Wrocławia charakteryzują się dużą właściwą (naturalną) podatnością na zanieczyszczenie ze źródeł antropogenicznych. Migracja rozpuszczonych w wodzie substancji konserwatywnych kształtuje się w przedziale 30–300 m/rok, tzn. od średnio szybkiej do szybkiej. Głównymi zagrożeniami dla jakości wód podziemnych na terenie Wrocławia jest więc wysoki stopień urbanizacji i uprzemysłowienia, a tym samym koncentracja szeregu potencjalnych źródeł degradacji chemicznej wód podziemnych wielkoobszarowych, liniowych i punktowych. Charakter wielkoobszarowy mają emisje do atmosfery pyłów i gazów z obiektów przemysłowych i komunikacyjnych ich wtórny opad na powierzchnię ziemi i migracja w głąb profilu glebowego, skąd przedostają się do wód podziemnych. Liniowymi źródłami zanieczyszczeń są cieki powierzchniowe, drogi, linie kolejowe, gazociągi, systemy kanalizacyjne. Punktowe źródła zanieczyszczeń stanowią natomiast obiekty przemysłowe i komunalne.

Realizowany przez WIOŚ monitoring badawczy wód podziemnych na terenie Wrocławia wykazał znaczący wpływ takich obiektów na jakość wód podziemnych w ich rejonie. Z uwagi na ścisły kontakt hydrauliczny w rejonie Wrocławia wód powierzchniowych z wodami podziemnymi, dodatkowym czynnikiem niekorzystnie wpływającym na chemizm płytko zalegających wód podziemnych jest stan wód Odry i jej dopływów.

Obszar objęty opracowaniem zlokalizowany jest w obrębie jednolitych części wód podziemnych nr 93. Badania jakości wykonywane były w roku 2014. Wody znalazły się w klasie II, co odpowiada wodom dobrej jakości (obowiązuje skala pięciostopniowa: klasa I –

wody bardzo dobrej jakości, klasa II – wody dobrej jakości, klasa III – wody zadowalającej jakości, klasa IV – wody niezadowalającej jakości, klasa V – wody złej jakości).

Jakość gleb

Wartości dopuszczalne stężeń związków w glebie lub ziemi zawarte są w Rozporządzeniu ministra środowiska z dnia 9 września 2002 w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi. Glebę lub ziemię uznaje się za zanieczyszczoną, gdy stężenie co najmniej jednej substancji przekracza wartość dopuszczalną, z zastrzeżeniem, że jeżeli przekroczenie wartości dopuszczalnej stężenia substancji w badanej glebie lub ziemi wynika z naturalnie wysokiej jej zawartości w środowisku, uważa się, że przekroczenie dopuszczalnej wartości stężeń w glebie lub ziemi nie nastąpiło.

Badania jakości gleb prowadzone są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą we Wrocławiu.

W 2003 roku na zlecenie Wydziału Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego Wrocławia Instytut Gleboznawstwa i Ochrony Środowiska Rolniczego Akademii Rolniczej we Wrocławiu wykonał „Mapę zanieczyszczenia gleb i roślin uprawnych na terenie gminy Wrocław” w skali 1:20000. Według mapy większość badanych gleb, zarówno w centrum miasta, jak i na peryferiach, wykazuje nadmierną zawartość benzo(a)pirenu.

Tab. 2. Wyniki badań gleb na terenach komunikacyjnych we Wrocławiu w roku 2003.

Odczyn w 1n KCl	Próchnica [%]	Metale mg/kg s.m.					
		Zn	Pb	Cd	Benzyna	Olej mineralny	Benzo(a)piren
5,6 – 7,6	1,28–6,65	36,3-225	16,8-112	0,135-0,713	<2	<2-14,7	0,03-0,88

Oprócz tego w 2003 r. wykonano też badania stopnia zanieczyszczenia gleb wzdłuż ciągów komunikacyjnych Wrocławia w 20 punktach pomiarowych (Tabela 2).

Z informacji zawartej w tabeli wynika, że:

- dla cynku stwierdzono średnie zanieczyszczenie (III stopień);
- dla ołowiu stwierdzono średnie zanieczyszczenie (III stopień);
- dla oleju mineralnego, benzyny oraz benzo(a)pirenu stwierdzone stężenia nie były wyższe od wartości przyjętych w ww. rozporządzeniu dla grupy C (tereny komunikacyjne).

Zanieczyszczenia gleb przy terenach komunikacyjnych mają istotny wpływ na kondycję zieleni przyulicznej. Należy również wziąć to pod uwagę przy doborze gatunkowym nowych nasadzeń.

Na podstawie tych badań nie znaleziono wyraźnego wpływu odległości od ruchliwych ulic na zawartość miedzi i cynku. Zależność taka widoczna jest dla ołowiu, a w mniejszym stopniu również dla kadmu, lecz wyłącznie w bliższym sąsiedztwie ulic. Spośród innych form zanieczyszczenia coraz więcej wagi przywiązuje się ostatnio do zawartości WWA, szczególnie benzo(a)pirenu.

2.2. Funkcjonowanie środowiska

Środowisko rozpatrywanego obszaru nie nosi znamion degradacji, chociaż jego stopień przekształcenia jest bardzo wysoki. Najbardziej podatnym na degradację elementem środowiska są wody GZWP 320 Pradolina Odry. Warstwa wodonośna nie jest odpowiednio izolowana od powierzchni terenu, z której przedostają się zanieczyszczenia zbierane z terenów silnie zurbanizowanych. Zwierciadło położone jest stosunkowo płytko, wymiana wody następuje w krótkim czasie, dlatego proces filtracji wnikać w głąb gruntu wody nie jest pełny. Takie wody przy eksploatacji zbiornika zawsze wymagają uzdatniania. Zanieczyszczenia zbierane są z terenów zurbanizowanych, pod którymi znajduje się zbiornik i przenikają do wód podziemnych

wraz z wodami opadowymi. Istotnym zagrożeniem dla stanu czystości wód podziemnych są również ścieki zrzucane do wód powierzchniowych. Dla zachowania odpowiedniej jakości zasobów wód podziemnych istotne znaczenie ma sposób odprowadzania ścieków, a także wód opadowych i roztopowych. Na terenie planu ścieki i wody opadowe odprowadzane są w sposób zorganizowany do sieci kanalizacji, dzięki czemu nie trafiają bezpośrednio do gruntu.

Antropopresji ulega także roślinność. Na obszarze planu zbiorowiska naturalne zostały wyparte przez nasadzenia drzew, które często są gatunkami obcymi. Towarzyszą im gatunki roślin inwazyjnych oraz synantropijnych. Pogorszeniu ulega stan klimatu akustycznego, co ma miejsce w pobliżu ul. Tramwajowej.

Obszar planu jest stosunkowo dobrze wyposażony w zieleni. Sąsiedztwo z terenami zasobnymi przyrodniczo – Parkiem Szczytnickim i korytarza ekologicznego Odry – umożliwiają zasilanie obszaru planu w elementy biotyczne. Zdolność do regeneracji środowiska ze względu na istniejące uwarunkowania można uznać jako poprawną.

Pod względem przyrodniczym obszar planu cechuje się przeciętnymi wartościami. Przestrzeń jest silnie zurbanizowana, co nie sprzyja występowaniu naturalnych zbiorowisk roślinnych. Wysokie nasycenie przestrzeni nasadzeniami drzew stanowi atrakcyjne miejsce dla występowania ptaków i nietoperzy. Zabudowa kubaturowa, ogrodzenia terenu oraz szlaki drogowe sprawiają, że przemieszczanie się zwierząt poruszających się po lądzie jest utrudnione.

Obszar opracowania wraz z otoczeniem został objęty ochroną przez utworzenie Szczytnickiego Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego. Celem ochrony jest m. in. zachowanie unikatowych w skali Wrocławia założeń urbanistycznych oraz terenów zieleni miejskiej. Istotnymi walorami kulturowymi cechuje się zabytkowy obiekt zajezdni tramwajowej.

Stan środowiska w obrębie rozpatrywanego obszaru można ocenić jako dobry. Na terenie planu nie stwierdza się występowania obiektów inżynierskich negatywnie wpływających na estetyczno-widokowe walory krajobrazu.

Obecne zagospodarowanie obszaru planu stanowią w większości tereny przeznaczone na różnorodne funkcje, w tym mieszkaniowe. Wprowadzanie tych funkcji wynika z rozwoju osadnictwa w tej części miasta. Wprowadzona zabudowa napotyka sprzyjające warunki hydrogeologiczne, odpowiednie warunki bioklimatyczne, korzystne ukształtowanie terenu oraz poprawny stan środowiska. Jest to teren atrakcyjny dla sytuowania zabudowy mieszkaniowej, znajdujący się w sąsiedztwie terenów spacerowych Parku Szczytnickiego. Za zgodne z naturalnymi uwarunkowaniami można uznać prowadzenie upraw ogrodnich na terenach występowania dobrej jakości gleb.

2.3. Uwarunkowania ekofizjograficzne

Obszar objęty opracowaniem znajduje się w obrębie osiedla mieszkaniowego Dąbie. Charakteryzuje się poprawnym stanem środowiska. Zagospodarowanie powinno być realizowane przy uwzględnieniu następujących ograniczeń i uwarunkowań:

- nie dopuszcza się realizacji przedsięwzięć powodujących degradację środowiska lub mogących pogorszyć jego jakość oraz jakość życia mieszkańców;
- walory krajobrazowe tego zespołu stanowią o jego wartości i należy je zachować oraz eksponować w planie zagospodarowania przestrzennego;
- zaleca się zachowanie istniejących form zieleni, w szczególności zadrzewień szpalerowych;
- do ogrzewania obiektów zaleca się zastosowanie niskoemisyjnych i proekologicznych źródeł energii;
- obowiązuje zakaz wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu i wód powierzchniowych;
- popiera się retencjonowanie czystych wód opadowych i wykorzystanie ich do zrównoważenia bilansu wód gruntowych, poprzez nawadnianie terenów zieleni;
- zakazuje się lokalizacji przedsięwzięć mogących negatywnie wpływać na stan wód podziemnych;
- zaleca się nie wprowadzać funkcji wrażliwych na hałas dla terenów znajdujących się w zasięgu uciążliwości hałasowej;

- dla terenów zabudowy chronionej przed hałasem należy określić standardy klimatu akustycznego.

2.4. Tendencje przeobrażeń przy braku realizacji MPZP

W przypadku braku realizacji MPZP, na potrzeby którego sporządzono niniejsze opracowanie, zagospodarowanie terenu w dalszym ciągu odbywać się będzie na podstawie obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części Dąbia we Wrocławiu (uchwała nr VI/121/07 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 15 marca 2007 r.).

W planie tym nie wprowadza się istotnych zmian w środowisku. Zachowuje się dotychczasowe zagospodarowanie obejmując ochroną historyczną zabudowę. W dotychczasowym użytkowaniu pozostają tereny zabudowy mieszkaniowej. W dalszym ciągu swoje funkcje pełnią zajezdnie tramwajowa oraz teren Uniwersytetu. Zmianie ulega przeznaczenie ogrodów działkowych. W ich miejscu planowane są tereny usług.

Przyjęte rozwiązania z zakresu ochrony środowiska zakładają ochronę środowiska gruntowo-wodnego poprzez obowiązek odprowadzania ścieków komunalnych oraz wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji. W celu ochrony powietrza atmosferycznego ustala się obowiązek stosowania proekologicznych paliw do ogrzewania budynków.

3. Analiza ustaleń planu i ocena zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi

Analizę rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych zawartych w projekcie uchwały dokonuje się pod kątem zgodności z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym, zgodności z przepisami ochrony środowiska oraz rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne wpływy na środowisko.

Na obszarze planu nie przewiduje się istotnych zmian w zagospodarowaniu. Teren posiada ukształtowaną zabudowę i nie wymaga większych przekształceń. Istniejącemu budynkowi zajezdni przypisuje się funkcje usługowe, takie jak handel, gastronomia, rozrywka, biura, obiekty kongresowe i konferencyjne itp. Pozostałe zabudowane tereny zachowują funkcję. Na terenie Uniwersytetu Wrocławskiego dopuszcza się możliwość wzniesienia nowych budynków. Zwiększa się dostępność terenów zieleni urządzonej dzięki wykreowaniu ciągu pieszo-rowerowego łączącego Park Szczytnicki z terenem zieleni parkowej ZP i zabytkową zajezdnią.

Wprowadzane w planie miejscowym funkcje i możliwe do zrealizowania przeznaczenia terenów zgodne są z istniejącymi uwarunkowaniami ekofizjograficznymi. Morfologia terenu oraz podłoże geologiczne nie tworzą przeszkód dla rozbudowy terenów. Ocenia się, że przyjęte rozwiązania nie przyczynią się do pogorszenia jakości środowiska.

Przyjęte w planie miejscowym rozwiązania dotyczące minimalizacji niekorzystnych oddziaływań na środowisko obejmują ustalenie dopuszczalnych poziomów dźwięku w środowisku, określenie sposobu odprowadzania ścieków, a także ochrony i kształtowania terenów zieleni.

W projekcie planu zakłada się pokrycie zielenią powierzchni niezabudowanych i nieutwardzonych. Ponadto ustala się przestrzeń przewidzianą na powierzchnię biologicznie czynną w obrębie działek budowlanych, co stwarza możliwości dla zagospodarowania terenów wolnych od zabudowy zielenią. Oprócz tego w miejscu zaniedbanych ogrodów działkowych kreuje się nowy teren zieleni parkowej.

Plan miejscowy wychodzi naprzeciw problematyce ochrony zieleni ustalając ochronę drzewostanu. Na rysunku planu wyróżniono okazy uznane za najcenniejsze pod względem przyrodniczym i krajobrazowym.

W zakresie ochrony przed hałasem, tereny mieszkaniowe przyporządkowuje się do terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zgodnie z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska.

Zapisy projektu uchwały nie określają sposobu pozyskiwania ciepła do ogrzewania pomieszczeń. Budynki prawdopodobnie będą ogrzewane w dotychczasowy sposób, za pomocą

indywidualnych systemów grzewczych. W celu poprawy jakości atmosfery w rejonie centrum miasta korzystne będzie stosowanie do ogrzewania proekologicznych, niskoemisyjnych mediów grzewczych lub podłączenie obiektu do scentralizowanej sieci ciepłowniczej (w przypadku pojawienia się takiej możliwości).

W zakresie odprowadzania ścieków komunalnych ustalono obowiązek odprowadzania ścieków do sieci kanalizacyjnej, skąd trafiać będą do oczyszczalni. Ma to pozytywny wpływ dla ochrony gruntu i wód podziemnych, a także jakości wód Odry. Obowiązek taki nakłada art. 5 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, zgodnie z którym właściciel nieruchomości musi przyłączyć nieruchomość do istniejącej sieci kanalizacyjnej.

Wody opadowe i roztopowe będą odprowadzane na dotychczasowych zasadach, do sieci kanalizacji. W zakresie odprowadzania wód z terenów utwardzonych (np. parkingów, ulic) obowiązuje usunięcie z wód opadowych i roztopowych substancji określonych w przepisach odrębnych, przed ich wprowadzeniem do kanalizacji deszczowej lub do odbiornika (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego). Oprócz tego dopuszcza się retencjonowanie wód opadowych i roztopowych. Wody takie będą mogły być wykorzystywane gospodarczo.

W zakresie gospodarowania odpadami zastosowanie mają zasady określone w przepisach odrębnych i aktach prawnych obowiązujących na terenie miasta. W szczególności zastosowanie ma „Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012”. Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie stoi w sprzeczności ani nie tworzy przeszkód dla realizacji przepisów regulujących gospodarowanie odpadami.

Ustalenia planu zgodne są z większością postulatów sformułowanych w opracowaniu ekofizjograficznym. Projekt planu sporządzony został w zgodzie z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska i zgodny jest z polityką przestrzenną nakreśloną w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia”. Przyszłe zainwestowanie nie spowoduje pogorszenia jakości środowiska i krajobrazu w obrębie obszaru planu i terenów przyległych.

4. Przewidywany wpływ realizacji ustaleń projektu MPZP na środowisko

4.1. Analiza wpływu ustaleń planu na środowisko

Oddziaływanie na świat przyrody i bioróżnorodność

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wprowadza niewielkie zmiany w środowisku przyrodniczym obszaru. Znajdujący się na obszarze drzewostan został objęty ochroną. Zwraca się uwagę, że część występujących na terenie planu drzew może kolidować z planowanym zagospodarowaniem – zabudową na terenie 1U i ciągiem pieszo-rowerowym. Rozpatrując przestrzenny rozkład linii zabudowy uznaje się, że najcenniejsze egzemplarze drzew (wyróżnione na rysunku planu w postaci szpalerów lub w formie symbolu) nie powinny być zagrożone.

Dodatkowo wprowadza się nasadzenia szpalerowe i nowy teren zieleni parkowej ZP. Pozytywnie ocenia się zagospodarowanie terenu zdegradowanego ogrodu działkowego zielenią parkową.

W planie ustala się obowiązek pozostawienia części działek budowlanych jako powierzchni biologicznie czynne, co również stwarza możliwości dla wprowadzenia zieleni. Zielen ta pełnić będzie głównie funkcje ozdobne.

Ustalenia planu nie będą miały znaczącego wpływu na istniejący świat przyrody oraz zmianę poziomu różnorodności biologicznej na obszarze planu i terenach przyległych. Poziom zróżnicowania biologicznego nie powinien ulec zmianie.

Oddziaływanie na gleby i powierzchnię ziemi

Planowana zabudowa wkracza na teren o przeobrażonej strukturze morfologicznej. Nie przewiduje się wystąpienia większych przekształceń rzeźby terenu. Niewielkie zmiany w przypowierzchniowej warstwie gruntu mogą dotyczyć terenu usługowego w północnej części obszaru planu, gdzie dopuszcza się możliwość wprowadzenia zabudowy. Na pozostałych terenach nie przewiduje się przekształceń związanych z wprowadzeniem zabudowy.

Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne

Za szkodliwe emisje w obrębie obszaru planu w dalszym ciągu odpowiadać będzie ruch samochodowy oraz emisje z sektora komunalnego. Wprowadzenie zabudowy we wschodniej części terenu może oznaczać pojawienie się nowych emitorów zanieczyszczeń atmosferycznych.

Nadanie nowej funkcji obecnie nieczynnej zajezdni tramwajowej może generować wzmożony ruch samochodowy, co przełoży się na zwiększenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych. Wielkość ruchu będzie uzależniona od atrakcyjności tego terenu jako celu podróży.

Oddziaływanie na klimat lokalny

Ustalenia planu nie wpłyną na modyfikację klimatu lokalnego.

Oddziaływanie na klimat akustyczny

Klimat akustyczny na terenie planu w dalszym ciągu będzie kształtowany przez ruch samochodowy i tramwajowy odbywający się istniejącymi ulicami. Przyszłe zagospodarowanie będzie generować większy niż dotychczas ruch, co przełoży się na emisję hałasu do otoczenia. Ustalenia projektu planu obejmują ochroną klimat akustyczny terenów mieszkaniowych położonych przy ul. Tramwajowej i Dembowskiego.

Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Ustalenia projektu planu zakładają obowiązek odprowadzania ścieków komunalnych siecią kanalizacyjną, co zabezpiecza ochronę wód podziemnych przed przenikaniem zanieczyszczeń. Wody opadowe i roztopowe odbierane będą przez kanalizację, natomiast z terenów niezabudowanych i nieutwardzonych wnikać będą bezpośrednio w podłoże. Ocenia się, że jakość wód powierzchniowych i podziemnych (w tym Głównego Zbiornika Wód Podziemnych) nie ulegnie pogorszeniu.

Oddziaływanie na krajobraz, zabytki i dobra materialne

Realizacja postanowień planu nie spowoduje większych zmian w krajobrazie. Istniejące budynki zostaną zachowane. Nadanie nowej funkcji nieczynnej zajezdni jest szansą na zachowanie zabytkowego obiektu w dobrym stanie technicznym. Niewielkie przekształcenia krajobrazu mogą mieć miejsce na terenie 1U, gdzie dopuszcza się zabudowę. Pozytywne oddziaływanie na krajobraz będzie miał planowany teren zieleni urządzonej oraz nowe nasadzenia szpalerowe.

W projekcie planu wykazano dbałość o zachowanie i ochronę środowiska kulturowego. W tym zakresie wyznacza się strefę ochrony konserwatorskiej obejmującą zabytki archeologiczne oraz obiekty wpisane do rejestru i ewidencji zabytków, w tym zabytki architektoniczne.

Oddziaływanie na ludzi

Dopuszczone w planie kategorii przeznaczenia i funkcji terenu wykluczają możliwość realizacji inwestycji i obiektów mogących w sposób jednoznacznie negatywny wpłynąć na środowisko życia i zdrowie mieszkańców. Jakość środowiska i warunki zamieszkiwania nie powinny ulec negatywnym przekształceniom.

Opis oddziaływań o charakterze skumulowanym

Na badanych terenach oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie w chwili obecnej nie prowadzone są ani nie są planowane przedsięwzięcia mogące stanowić źródło negatywnych oddziaływań o charakterze znaczącym. Potencjalne oddziaływania skumulowane obejmują emisję hałasu oraz emisje zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery. Hałas powodowany będzie transportem samochodowym na drogach obsługujących ruch w kierunku obszarów zainwestowanych. Emisje zanieczyszczeń do atmosfery uwalnianych z urządzeń grzewczych oraz transportu samochodowego nie powinny powodować znaczącego zwiększenia stężenia szkodliwych substancji w powietrzu. Będą to oddziaływania o charakterze stałym.

4.2. Oddziaływanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego poza obszarem opracowania

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego będzie oddziaływał na środowisko również poza ustalonymi granicami. Wprowadzenie nowych elementów zainwestowania wiąże się ze zwiększonym poborem wody z sieci wodociągowej i wzrostem zużycia energii elektrycznej. Powstałe odpady oraz ścieki będą stanowiły obciążenie dla środowiska w miejscu ich utylizacji. Sposób odprowadzania ścieków oraz zbierania odpadów realizowany będzie zgodnie z polityką przyjętą przez władze miasta. Zaistniałe emisje przyczynią się do ogólnego stanu środowiska w mieście (migracja zanieczyszczeń przez powietrze atmosferyczne). Uciążliwości związane ze wzrostem natężenia ruchu samochodowego będą odczuwalne na całej długości tras dojazdowych do obiektów umiejscowionych na obszarze planu.

4.3. Oddziaływanie na formy ochrony przyrody

Zagospodarowanie terenu planu nie będzie negatywnie oddziaływać na cenne obiekty przyrodnicze i architektoniczne Szczytnickiego Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego. Zachowuje się cenne założenia architektoniczne i inne obiekty zabytkowe. Oprócz tego obejmuje się ochroną drzewostan.

Realizacja postanowień planu nie będzie wywierać oddziaływania na inne formy ochrony obszarowej, w tym obszary Natura 2000. Najbliżej położony obszarem Natura 2000 to „Grądy w Dolinie Odry” położony w odległości ok. 1,3 km na południowy-wschód. Uznaje się, że skala i rodzaj oddziaływania na środowisko realizacji ustaleń planu nie zagraża jakości środowiska na terenach objętych ochroną. Planowane zagospodarowanie, ze względu na oddalenie od granic terenów chronionych, a także brak bezpośrednich powiązań przyrodniczych nie będzie miało znaczącego negatywnego wpływu na warunki występowania siedlisk i gatunków zwierząt.

4.4. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Transgraniczne oddziaływanie na środowisko, o którym mowa w art.51 ust.2, pkt 1d) ustawy z dnia 3 października 2008 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oceniane jest w aspekcie granic międzynarodowych. Projekt planu nie zawiera rozstrzygnięć, ani nie stwarza możliwości, w wyniku których mogłoby wystąpić transgraniczne oddziaływanie na środowisko. Zagospodarowanie obszaru planu nie będzie oddziaływać na środowisko terenów położonych poza granicami kraju.

4.5. Informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych dokumentów powiązanych z projektem MPZP

Zgodnie z art. 52 ust 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w prognozie oddziaływania na środowisko uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

Na przedmiotowym terenie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części Dąbia we Wrocławiu (uchwała nr VI/121/07 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 15 marca 2007 r.). Prognoza oddziaływania na środowisko do tego planu nie była dostępna autorowi niniejszego opracowania.

4.6. Kompleksowa ocena skutków wpływu ustaleń MPZP na środowisko

Opisane w tekście oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska, zgodnie z założeniami przyjętymi w rozdziale 1.2, przedstawiono poniżej w formie tabelarycznej (Tabele 3 i 4), a także na załączniku graficznym do niniejszego opracowania.

Tab. 3. Zróżnicowanie skutków oddziaływania na poszczególne elementy środowiska – teren zieleni.

Oddziaływanie na:	Oddziaływanie pod względem:						
	bezpośredniości	okresu trwania	częstotliwości	charakteru zmian	zasięgu	trwałości przekształceń	intensywność i przekształceń
świat przyrody i bioróżnorodność	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe i lokalne	odwracalne	nieznaczne
gleby i powierzchnię terenu	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe	odwracalne	nieznaczne
powietrze atmosferyczne	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe i lokalne	odwracalne	nieznaczne
klimat lokalny	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe	odwracalne	nieistotne
klimat akustyczny	bez znaczenia	bez znaczenia	bez znaczenia	bez znaczenia	bez znaczenia	bez znaczenia	nieistotne
wody	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe i lokalne	odwracalne	nieznaczne
krajobraz i zabytki	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe	odwracalne	zauważalne
ludzi	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe	odwracalne	zauważalne

Tab. 4. Zróżnicowanie skutków oddziaływania na poszczególne elementy środowiska – tereny zabudowane i komunikacji.

Oddziaływanie na:	Oddziaływanie pod względem:						
	bezpośredniości	okresu trwania	częstotliwości	charakteru zmian	zasięgu	trwałości przekształceń	intensywność i przekształceń
świat przyrody i bioróżnorodność	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	bez znaczenia	miejscowe	odwracalne	zauważalne
gleby i powierzchnię terenu	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	bez znaczenia	miejscowe	nieodwracalne	zauważalne
powietrze atmosferyczne	bezpośrednie i wtórne	długoterminowe	stałe	bez znaczenia	miejscowe	możliwe do rewaloryzacji	zauważalne
klimat lokalny	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	bez znaczenia	miejscowe	częściowo odwracalne	zauważalne
klimat akustyczny	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	bez znaczenia	miejscowe	odwracalne	zauważalne
wody	pośrednie	długoterminowe	stałe	bez znaczenia	miejscowe	częściowo odwracalne	nieznaczne
krajobraz i zabytki	bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe i lokalne	częściowo odwracalne	zauważalne
ludzi	bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	bez znaczenia	miejscowe i lokalne	częściowo odwracalne	zauważalne

5. Metody analizy realizacji postanowień projektu planu

Przewidywane metody analizy realizacji postanowień projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ukształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ochrony i kształtowania środowiska i ładu przestrzennego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków. Skutki realizacji planu podlegają badaniom w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitoring poszczególnych komponentów środowiska prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Państwowy Instytut Geologiczny, Prezydent Wrocławia, zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne.

Zgodnie z art. 55 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko organ opracowujący dokument (Prezydent Miasta Wrocławia) prowadzi monitoring skutków realizacji postanowień planu w zakresie oddziaływania na środowisko. Monitoring ten powinien być prowadzony w oparciu o wyniki badań przeprowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, a także innych badań wykonywanych w zależności od zapotrzebowania np. w przypadku pojawienia się skarg mieszkańców na uciążliwości prowadzonej działalności w oparciu o uchwalony plan. Analiza i ocena komponentów środowiska powinna uwzględniać powinna odnosić się do obszaru objętego projektem planu.

Częstotliwość przeprowadzania analiz powinna być uwarunkowana częstotliwością badania aktualności kierunków polityki przestrzennej, zawartych w planach, programach i studiach oraz w aktach prawa miejscowego. Zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wyniki omawianych analiz powinny być przekazywane co najmniej raz w czasie trwania kadencji Rady Miasta. Proponuje się zatem, aby analizy dotyczące ochrony środowiska były przeprowadzane również z taką częstotliwością.

6. Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Zgodnie z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko zawiera rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.

W celu ograniczenia lub eliminacji niekorzystnego wpływu na środowisko będącego efektem realizacji planu miejscowego należy uwzględnić:

- konieczność dotrzymania wszelkich obowiązujących norm dotyczących ochrony poszczególnych komponentów środowiska, w szczególności w zakresie klimatu akustycznego i wód podziemnych;
- ograniczenie potencjalnych uciążliwości do granic działki inwestora;
- stosowanie do ogrzewania proekologicznych (w tym odnawialnych) źródeł energii, stosowanie urządzeń grzewczych o wysokiej sprawności i niskim stopniu emisji lub podłączenie budynków do zcentralizowanej sieci ciepłowniczej,
- wyposażenie zainwestowanych terenów w zieleń.

Uznaje się, że przyjęte w planie miejscowym rozwiązania nie będą powodować negatywnych oddziaływań o charakterze znaczącym na środowisko oraz jakość życia i zdrowie mieszkańców Wrocławia. Nie przedstawia się zatem dodatkowych rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

Do rozwiązań służącym ochronie środowiska, które zawiera opisywany projekt MPZP należą:

- obowiązek zagospodarowania powierzchni niezabudowanych i nieutwardzonych zielenią;
- zachowanie drzewostanu,
- wykreowanie nowych terenów zieleni,
- objęcie ochroną klimatu akustycznego terenów zabudowy mieszkaniowej poprzez określenie dopuszczalnych poziomów dźwięku w środowisku,
- ustalenie obowiązku odprowadzania ścieków do oczyszczalni.

7. Przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie MPZP

W zakresie rozwiązań alternatywnych proponuje się rozważyć:

- na planowanych terenach przeznaczonych do zainwestowania – podniesienie wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej w obrębie działek budowlanych,
- wprowadzenie obowiązku stosowania niskoemisyjnych i przyjaznych środowisku mediów grzewczych lub podłączenie wszystkich występujących na terenie planu budynków do zcentralizowanej sieci ciepłowniczej (w przypadku gdy pojawi się taka możliwość).

8. Analiza i ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Dla planu miejscowego istotne z punktu widzenia ochrony środowiska są priorytety wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, w tym z porozumień międzynarodowych oraz dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej.

Do najważniejszych dokumentów zaliczyć należy:

- Dyrektywy Unii Europejskiej:

- 98/83/UE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi,
- Dyrektywy Ramowej UE dotyczącej wody, przyjętej w 1997 r.,
- Dyrektywy 98/15/EC z 27 lutego 1998 r. dot. wprowadzania zanieczyszczeń do wód,
- Dyrektywy Ramowej w sprawie ogólnych zasad gospodarowania odpadami 75/442/EWG z 15 lipca 1975 r., Dyrektywy 9/31 WE w sprawie odpadów niebezpiecznych,
- Dyrektywy 43/92 EEC z 21 maja 1992 r. (z późn. zm.) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory oraz Dyrektywy 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. o ochronie ptaków, będąca podstawą tworzenia Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000,
- Umowy międzynarodowe:
 - porozumienia między Min. OŚZNiL RP a Państwowym Komitetem Republiki Białoruś ds. Ekologii o współpracy w dziedzinie ochrony środowiska z 1992 r.,
 - porozumienia między Min. OŚZNiL a Min. Leśnictwa Republiki Białoruś z 1995 r. dot. m.in. rozwoju ochrony cennych ekosystemów, gospodarki wodnej WZŚ i kłęk żywiolowych,
 - porozumienia między Min. OŚZNiL RP a Departamentem OŚ Republiki Litewskiej z 24.01.1992 r. o współpracy w dziedzinie ochrony środowiska,

Dokumentami rangi międzynarodowej o charakterze przestrzennym, stanowiącym podstawę do formułowania celów ochrony środowiska w programach krajowych są konwencje międzynarodowe, przyjęte przez stronę polską, m.in.:

- Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 1979 r. wraz z II protokołem siarkowym z 1994 r. (Oslo),
- Konwencja Berneńska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r.,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto, 1997 r. wraz Protokołem,
- Konwencja Ramsarska o obszarach wodno – błotnych z 1971 r. ze zmianami w Paryżu (1982 r.) i Regina (1987 r.),
- Konwencja ONZ o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro, 1992 r.,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro, 1992 r.,
- Protokół Montrealski w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową z 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi (1990 r.), wiedeńskimi (1992 r.).

Do dokumentów o randze krajowej należą:

- II Polityka ekologiczna państwa, która nawiązuje do priorytetowych kierunków działań określonych w VI Programie działań Unii Europejskiej w dziedzinie środowiska. Dokument ten wskazuje narzędzia ochrony środowiska, a także problemy związane ze współpracą międzynarodową ze szczególnym uwzględnieniem UE. Swoje cele i zakres działań wyznacza w trzech horyzontach czasowych: do roku 2002, do roku 2010 i do roku 2025.
- Polityka ekologiczna państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 przedstawia cele w zakresie rozwiązań systemowych, wśród których wyróżnia włączenie aspektów ekologicznych do polityk sektorowych, a przede wszystkim do energetyki, przemysłu, transportu, gospodarki komunalnej i budownictwa, rolnictwa, leśnictwa i turystyki, aktywizację rynku na rzecz ochrony środowiska, zarządzanie środowiskiem, udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowisk, rozwój badań i postęp techniczny oraz ponoszenie odpowiedzialności za szkody w środowisku. Dokument ten dostrzega ważną rolę w ekologizacji planowania przestrzennego i użytkowania terenu oraz w edukacji ekologicznej i dostępie do informacji.
- Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań mówi o zachowaniu całej rodzimej przyrody, bez względu na

jej formę użytkowania oraz stopień jej przekształcenia lub zniszczenia.

- Krajowy Program Zwiększania Lesistości, który jest instrumentem polityki leśnej w zakresie kształtowania przestrzeni przyrodniczej kraju, zawiera ogólne wytyczne sporządzania regionalnych planów przestrzennego zagospodarowania w dziedzinie zwiększania lesistości.
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami określa zakres działania niezbędny do zaplanowania zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju, w sposób zapewniający ochronę środowiska z uwzględnieniem obecnych i przyszłych możliwości technicznych, organizacyjnych.
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest programem inwestycji rozbudowy systemów oczyszczalni ścieków w sektorze komunalnym. Program pozwoli na wyeliminowanie nieoczyszczonych ścieków (pochodzących ze źródeł miejskich i aglomeracji) z wód powierzchniowych. Dokument dotyczy także poprawy jakości wód powierzchniowych, będących potencjalnym źródłem poboru ujęć komunalnych. Zamierzeniem Programu jest również pobudzenie inicjatyw lokalnych (nowe miejsca pracy) oraz pełne dostosowanie do wymogów Unii Europejskiej w zakresie wyposażenia w system oczyszczalni ścieków i kanalizacji.

Ustanowione na poziomach międzynarodowym i krajowym cele polityki ekologicznej znalazły swoje odzwierciedlenie w opracowanych na poziomie regionalnym dokumentach strategicznych, takich jak: „Program zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska województwa dolnośląskiego” czy „Wojewódzki plan gospodarki odpadami województwa dolnośląskiego”. Długoterminowy cel „Programu zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska województwa dolnośląskiego” sformułowano jako *„Harmonijny, zrównoważony rozwój województwa, w którym wymagania ochrony środowiska nie tylko mają istotny wpływ na przyszły charakter regionu, ale również wspierają jego rozwój gospodarczy”*. Generalne cele strategiczne do roku 2015 w zakresie ochrony środowiska to:

- poprawa jakości powietrza atmosferycznego (dalsze ograniczanie emisji z zakładów przemysłowych, zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza ze źródeł niskiej emisji i ze źródeł komunikacyjnych);
- zmniejszenie uciążliwości hałasu (komunikacyjnego i przemysłowego);
- przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych i podziemnych i ich ochrona (uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, zmniejszenie zużycia wody, ograniczenie zanieczyszczenia spowodowanego niekontrolowanymi wpływami powierzchniowymi, podniesienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, zwiększenie małej retencji, ochrona zasób wód podziemnych);
- ograniczenie negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko (uporządkowanie gospodarki odpadami przemysłowymi i komunalnymi);
- podniesienie jakości gleb;
- ochrona zasobów złóż poprzez ich racjonalne wykorzystanie;
- ochrona i wzrost różnorodności biologicznej (określenie zasobów, objęcie ochroną obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, powiększenie zasobów leśnych i zapewnienie ich kompleksowej ochrony, podniesienie różnorodności biologicznej i krajobrazowej, rozwój terenów zieleni w miastach i na terenach wiejskich);
- ograniczenie wystąpień nadzwyczajnych zagrożeń środowiska (poprawa bezpieczeństwa ekologicznego związanego z działalnością produkcyjną przedsiębiorców, zapewnienie bezpieczeństwa przewozu drogowego i kolejowego materiałów niebezpiecznych);
- podniesienie świadomości ekologicznej w społeczeństwie;
- otwarta i dwustronna komunikacja pomiędzy wszystkimi stronami zaangażowanymi w ochronę środowiska;
- uzyskanie pełnej informacji o stanie środowiska.

Projekt planu miejscowego realizuje część powyższych celów poprzez:

- w zakresie hałasu – objęcie ochroną terenów wrażliwych na hałas (zabudowa mieszkaniowa);

- w zakresie różnorodności biologicznej – poprzez wyznaczenie nowego terenu zieleni, obowiązek pozostawienia części działek budowlanych jako tereny biologicznie czynne, ochronę drzewostanu;
- w zakresie zagrożeń środowiska – na terenie objętym planem miejscowym nie będą realizowane przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
- w zakresie informacji o środowisku oraz komunikacji pomiędzy wszystkimi stronami zaangażowanymi w ochronę środowiska – poprzez realizację planowania zgodnie z trybem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

9. Streszczenie

Niniejsze opracowanie analizuje i ocenia potencjalny wpływ realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego położonego w rejonie ulic Tramwajowej i Aleksandra Kosiby we Wrocławiu. Powierzchnia obszaru planu wynosi 4,9 ha. Teren jest w znacznej mierze zagospodarowany i zabudowany. Mieści się tu dawna zajezdnia tramwajowa „Dąbie”, budynki mieszkalne oraz teren Uniwersytetu Wrocławskiego.

Głównym celem opracowania MPZP jest możliwość zagospodarowania nieczynnej zajezdni tramwajowej. Teren ten przeznacza się na cele usługowe. Oprócz tego zachowuje się istniejące zagospodarowanie oraz układ komunikacyjny. Mieszczący się we wschodniej części planu ogród działkowy przekształca się w teren zieleni ogólnodostępnej.

Z punktu widzenia uwarunkowań ekofizjograficznych nie ma przeszkód dla realizacji postanowień planu miejscowego. Uznaje się, że plan miejscowy nie będzie wywierał negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze i krajobraz miasta. Obszar jest zabudowany i silnie przekształcony. W planie przyjęto korzystne rozwiązania z zakresu ochrony środowiska m.in. ochrony wód i klimatu akustycznego. Plan miejscowy został przygotowany zgodnie z przepisami ochrony środowiska i z poszanowaniem zasad ładu przestrzennego. Stanowi skuteczne narzędzie w kształtowaniu polityki przestrzennej Wrocławia.

Wprowadzane w planie miejscowym funkcje i możliwe do zrealizowania przeznaczenia terenów zgodne są z istniejącymi uwarunkowaniami. Ocenia się, że przyjęte rozwiązania nie przyczynią się do pogorszenia jakości środowiska. Efektywne i pełne wdrożenie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego powinno stanowić wystarczające zabezpieczenie przed potencjalnymi negatywnymi, przyszłymi zmianami w środowisku przyrodniczym.

10. Spis literatury

- [1] Baraniecki L., Bieroński J., Kuźniewski E., Pawlak W., 2003: Komentarz do mapy sozologicznej, arkusz M-33-34-D Wrocław-zachód, Wrocław.
- [2] Baraniecki L., Bieroński J., Pawlak W., Tomaszewski J., 2003: Komentarz do mapy hydrograficznej, arkusz M-33-34-C Wrocław-zachód, Wrocław.
- [3] Biuro Rozwoju Wrocławia, 2006 (ze zm. 2010): Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wrocław.
- [4] Cichocki Z. (red.), 2006: Środowisko Wrocławia Informator 2006, Instytut Ochrony Środowiska Oddział we Wrocławiu, Wrocław.
- [5] Drapella-Hermansdorfer A. (red.), 2003: Wrocławskie Zielone Wyspy, projekt zarządzania zasobami środowiska miejskiego, Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej.
- [6] Dubicka M., Szymanowski M., (2000), Struktura miejskiej wyspy ciepła i jej związek z warunkami pogodowymi i urbanistycznymi Wrocławia, Acta Univ. Wratisl., 22, Studia Geogr., 74, 99-118;
- [7] „Geoprojekt” Przedsiębiorstwo Geologiczno – Fizjograficzne i Geodezyjne Budownictwa we Wrocławiu, 1984: Opracowanie fizjograficzne ogólne dla aglomeracji Wrocławia, Wrocław
- [8] Kondracki J., 2000: Geografia Polski. Mezoneiony fizycznogeograficzne, PWN, Warszawa.
- [9] Smolnicki K., Szykasiuk M. (red.), 2003: Informator o stanie środowiska Wrocławia 2002, Dolnośląska Fundacja Ekorozwoju, Wrocław.
- [10] Szafer W., 1972: Podstawy geobotanicznego podziału Polski, [w]: Szata roślinna Polski, t. I, PWN, Warszawa.
- [11] WIOŚ, 2003-2012: Raport o stanie środowiska w woj. dolnośląskim, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Wrocław.
- [12] Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne we Wrocławiu, 2005: Opracowanie Ekofizjograficzne dla Województwa Dolnośląskiego
- [13] Hydroprojekt Wrocław, 1998: „Generalna strategia ochrony przed powodzią dorzecza górnej i środkowej Odry po Wielkiej Powodzi Licowej 1997 r.”
- [14] IMGW, 2003: Opracowanie zasięgów zalewów rzek;
- [15] WWF Polska, RZGW we Wrocławiu: „Mapa terenów zalewowych w dolinie rzeki Odry na obszarze woj. Dolnośląskiego”, Wrocław 2007.
- [16] LEMITOR OŚ Sp. z o.o., GEOMATIC Sp. z o.o., Fin Skog Geomatics International Sp. z o.o.; 2008: Mapa Akustyczna Wrocławia.
- [17] Lewicki Z (red.), 2010: Środowisko Wrocławia. Informator 2010, LEMITOR Ochrona Środowiska Sp. z o.o. we Wrocławiu, Wrocław.
- [18] Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego opracowane w ramach projektu „Informatyczny System Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami” (ISOK), Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej PIB – Centra Modelowania Powodzi i Suszy w Gdyni, Poznaniu, Krakowie i we Wrocławiu, Hydroportal KZGW <http://mapy.isok.gov.pl>.

Przytoczone w tekście akty prawne pozyskano ze strony internetowej <http://isip.sejm.gov.pl/>.